

FINTECH IN UZBEKISTAN: CURRENT STATUS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Rakhmanova Sarvinoz Umarjon qizi

2nd year student of the Banking and Finance Academy of the Republic of Uzbekistan

Email: sarvinoz.rakhmanova09@gmail.com

Article history:	Abstract:
Received: 24 th February 2026 Accepted: 20 th March 2026	The rapid development of the financial technology (fintech) sector in Uzbekistan is associated with state policy, an increase in the volume of digital payments, and the participation of international companies. This article analyzes the main directions of fintech, the regulatory environment, existing problems, and development prospects until 2030.

Keywords: Fintech, Uzbekistan, digital payments, online banking services, regulation, investments

FINTEX O'ZBEKISTONDA: HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Rakhmanova Sarvinoz Umarjon qizi

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasining

2-bosqich tinglovchisi

Email: sarvinoz.rakhmanova09@gmail.com

Annotatsiya

O'zbekistonda moliyaviy texnologiyalar (fintex) sohasining jadal rivojlanishi davlat siyosati, raqamli to'lovlar hajmining oshishi va xalqaro kompaniyalar ishtiroki bilan bog'liq. Ushbu maqolada fintexning asosiy yo'nalishlari, normativ muhit, mavjud muammolar va 2030 yilgacha bo'lgan rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: fintex, O'zbekiston, raqamli to'lovlar, onlayn bank xizmatlari, tartibga solish, investitsiyalar.

KIRISH

Fintex global raqamli transformatsiyaning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylandi. Markaziy Osiyo davlatlari, xususan O'zbekiston, bu sohada yangi moliyaviy ekotizimni shakllantirmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi — O'zbekistonda fintexning hozirgi holatini tahlil qilish, uning xususiyatlarini aniqlash va kelajakdagi rivojlanish yo'nalishlarini ko'rsatishdir.

Fintex rivojlanishining tarixiy asoslari va huquqiy bazasi

O'zbekistonda fintex rivojlanishining tarixiy asoslari nafaqat iqtisodiy islohotlar, balki qabul qilingan qonunlar va normativ-huquqiy hujjatlar bilan ham mustahkamlangan. 1990-yillardan boshlab bank tizimini shakllantirish, 2010-yillarda elektron to'lovlarni joriy etish va 2020-yillarda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha huquqiy asoslar yaratilgan.

Fintex rivojlanishining tarixiy asoslari va huquqiy bazasi

- **1990-yillar: bozor iqtisodiyotiga o'tish.** Bank tizimini shakllantirish uchun asosiy qonunlar qabul qilindi:
 - "O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki to'g'risida" Qonun (1991 yil).
 - "Banklar va bank faoliyati to'g'risida" Qonun (1996 yil).

Ushbu hujjatlar bank tizimining huquqiy asosini yaratdi va moliyaviy xizmatlarni tartibga solishni boshladi.

- **2010-yillar: moliyaviy sektor modernizatsiyasi**
 - Elektron to'lovlar va onlayn bank xizmatlarini joriy etish uchun qabul qilingan hujjatlar:
 - "Elektron to'lovlar to'g'risida" Qonun (2004 yil, 2015 yilda yangilangan).
 - "Elektron tijorat to'g'risida" Qonun (2004 yil).
 - Vazirlar Mahkamasining "Elektron to'lov tizimlarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarorlari (2010-yillar davomida).
 - Bu normativ baza orqali plastik kartalar, mobil to'lovlar va internet-banking keng joriy etildi.
- **2020-yillar: raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish.** Davlat tomonidan fintexni qo'llab-quvvatlash va tartibga solish bo'yicha qator hujjatlar qabul qilindi:
 - "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi (2020 yil Prezident farmoni).

- "To'lov xizmatlari va to'lov tizimlari to'g'risida" Qonun (2020 yil).
- "Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida" O'RQ-682-son Qonun (2021 yil) — yangi texnologiyalarni huquqiy jihatdan tartibga solish uslubiyatini belgiladi.

Prezident farmonlari va Vazirlar Mahkamasi qarorlari orqali **fintex startaplarini qo'llab-quvvatlash, kriptovalyutalar va raqamli aktivlar bo'yicha tajriba loyihalari** yo'lga qo'yildi.

Shunday qilib, O'zbekistonda fintex rivojlanishining tarixiy asoslari uch bosqichda shakllandi:

1. 1990-yillar - bank tizimi va moliyaviy institutlar uchun huquqiy baza.
2. 2010-yillar - elektron to'lovlar va onlayn bank xizmatlarini tartibga soluvchi qonunlar.
3. 2020-yillar - raqamli iqtisodiyot va fintex innovatsiyalarini qo'llab-quvvatlovchi strategiyalar va maxsus qonunlar.

Bu huquqiy asoslar fintexning jadal rivojlanishini ta'minlab, O'zbekistonni Markaziy Osiyoda raqamli moliyaviy xizmatlar bo'yicha yetakchi davlatlardan biriga aylantirmoqda.

O'zbekistonda fintexning hozirgi holati

O'zbekistonda fintex sektori jadal rivojlanmoqda: 2025 yil oxiriga kelib raqamli to'lovlar hajmi 600 trln so'mdan oshdi, mobil ilovalar foydalanuvchilari soni 33,9 mln ga yetdi, Mastercard va boshqa xalqaro kompaniyalar esa O'zbekistonni Markaziy Osiyoda eng istiqbolli bozor sifatida ko'rmogda.

Raqamli to'lovlar:

- **QR-kod va NFC texnologiyalari** keng joriy etilmoqda. 2024–2025 yillarda Toshkentdagi yirik savdo tarmoqlarining 70% dan ortig'i QR to'lovlarni qabul qila boshladi.
- **Naqd pulsiz operatsiyalar hajmi** 2025 yil yakuniga kelib 600 trln so'mni tashkil etdi, bu 2020 yilga nisbatan 3 baravar ko'pdir.

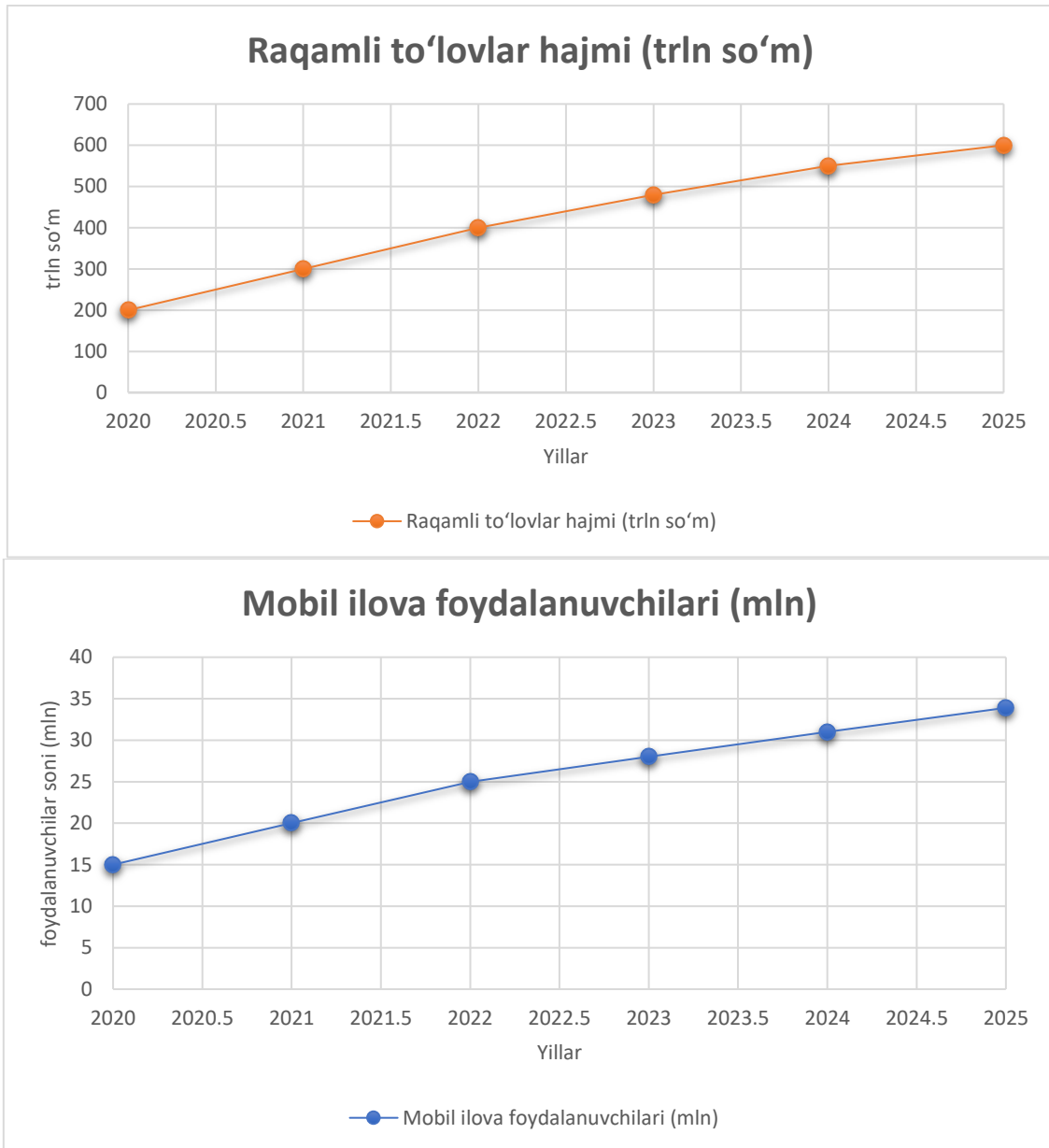
- Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, **to'lov tashkilotlari soni 43 taga yetdi**, ulardan bir qismi fintech startaplari sifatida faoliyat yuritmoqda.
- Kichik va o'rta biznesda raqamli to'lovlar ulushi 2025 yilda 45% ga yetdi, bu ularning savdo hajmini oshirishga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

Onlayn bank xizmatlari:

- **Kapitalbank, Ipak Yuli Bank, Hamkorbank** va boshqa yirik banklar mobil ilovalar orqali kredit, depozit va pul o'tkazmalarini taklif qilmoqda.
- 2025 yil yanvar holatiga ko'ra, **33,9 mln foydalanuvchi mobil ilovalarni yuklab olgan**, bu aholining 90% dan ortig'ini qamrab oladi.
- Internet foydalanuvchilari soni 32,7 mln ga yetib, bank xizmatlarining raqamli kanallari orqali kengayishiga imkon yaratmoqda.
- Mobil banking orqali amalga oshirilgan tranzaksiyalar soni 2025 yilda 1,2 mlrd operatsiyadan oshdi, bu 2022 yilga nisbatan ikki baravar ko'pdir.

Xalqaro hamkorlik:

- **Mastercard** O'zbekiston bozoriga faol kirib kelmoqda, banklar bilan hamkorlikda yangi to'lov yechimlarini joriy qilmoqda.
- 2024 yilda Mastercard O'zbekiston Markaziy banki bilan **raqamli to'lovlarni rivojlantirish bo'yicha memorandum** imzoladi.
- Shuningdek, **Visa, UnionPay va PayPal** kabi global kompaniyalar ham O'zbekiston bozoriga qiziqish bildirmoqda.
- Xalqaro ekspertlar O'zbekistonni **Markaziy Osiyoda fintex innovatsiyalari uchun eng tez o'sayotgan bozor** sifatida baholamoqda.

Bu jadvallar O'zbekistonda fintex sektorining **2020–2025 yillar oralig'ida raqamli to'lovlar hajmi va mobil ilova foydalanuvchilari sonining o'sishini** ko'rsatadi. Ko'rinib turibdiki, raqamli to'lovlar hajmi 2020–2025 yillarda 2,5 baravar oshgan, mobil ilova foydalanuvchilari esa deyarli 2 baravar ko'paygan. Bu O'zbekistonda fintexning jadal rivojlanayotganini, aholining moliyaviy xizmatlardan foydalanish darajasi sezilarli oshganini ko'rsatadi.

O'zbekistonda fintex sektori rivojlanishining uch asosiy yo'nalishi

1. Raqamli to'lovlar

O'zbekistonda raqamli to'lovlar hajmi so'nggi yillarda keskin oshib bormoqda.

- **Statistika:** 2020 yilda 250 trln so'm bo'lgan hajm 2025 yilda 620 trln so'mga yetdi. Bu 2,5 baravar o'sishni anglatadi.
- **Texnologiyalar:** QR-kod va NFC asosidagi to'lov tizimlari savdo nuqtalarida keng joriy etildi. Toshkent va yirik shaharlarda 70% dan ortiq savdo tarmoqlari QR to'lovlarni qabul qilmoqda.
- **Biznes uchun imkoniyatlar:** Kichik va o'rta biznes raqamli to'lovlar orqali naqd pul

muammosidan xalos bo'lib, tezkor hisob-kitob va mijozlar oqimini oshirish imkoniga ega bo'ldi.

- **Davlat qo'llab-quvvatlashi:** Markaziy bank tomonidan "To'lov xizmatlari va to'lov tizimlari to'g'risida" Qonun (2020) qabul qilinib, fintex kompaniyalar uchun huquqiy asos yaratildi.

2. Onlayn bank xizmatlari

Mobil ilovalar aholining kundalik moliyaviy faoliyatida asosiy vositaga aylandi.

- **Bank ilovalari:** Kapitalbank, Ipak Yuli Bank, Hamkorbank va boshqa yirik banklar mobil ilovalar orqali kredit, depozit, pul o'tkazmalari va kommunal to'lovlarni taklif qilmoqda.
- **Foydalanuvchilar soni:** 2020 yilda 15 mln foydalanuvchi bo'lgan bo'lsa, 2025 yilda bu ko'rsatkich 33,9 mln ga yetdi. Bu aholining 90% dan ortig'ini qamrab oladi.
- **Innovatsiyalar:** Biometrik autentifikatsiya, tezkor kreditlash va onlayn investitsiya platformalari joriy etilmoqda.
- **Ijtimoiy ta'sir:** Onlayn bank xizmatlari moliyaviy inklyuziyani kengaytirib, qishloq hududlaridagi aholiga ham bank xizmatlaridan foydalanish imkonini berdi.

3. Xalqaro hamkorlik

Global kompaniyalar O'zbekistonni Markaziy Osiyoda fintex markaziga aylantirishda muhim rol o'ynamoqda.

- **Mastercard:** 2024 yilda Markaziy bank bilan memorandum imzolab, raqamli to'lovlarni rivojlantirish bo'yicha hamkorlikni yo'lga qo'ydi.
- **Visa va UnionPay:** O'zbekiston bozoriga kirish bo'yicha qiziqish bildirgan va banklar bilan hamkorlikni kengaytirmoqda.
- **Xalqaro forumlar:** Toshkentda o'tkazilgan FINNEXT Asia (2026) O'zbekistonni mintaqaviy fintex innovatsiyalari markazi sifatida tanitdi.
- **Investitsiyalar:** Global kompaniyalar fintex startaplariga sarmoya kiritib, yangi texnologiyalarni joriy etishga yordam bermoqda.

O'zbekistonda fintex sektori uch asosiy yo'nalishda — raqamli to'lovlar, onlayn bank xizmatlari va xalqaro hamkorlik — jadal rivojlanmoqda. Bu jarayon nafaqat moliyaviy xizmatlar sifatini oshirmoqda, balki iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini tezlashtirib, O'zbekistonni Markaziy Osiyoda fintex innovatsiyalari bo'yicha yetakchi davlatga aylantirmoqda.

5. Muammolar va cheklovlar

Quyida O'zbekistonda fintex sektorining rivojlanishiga to'sqinlik qilayotgan asosiy muammolar va cheklovlar batafsil tahlil qilingan:

1. Aholining moliyaviy savodxonligi past darajada

- **Muammo mohiyati:** Ko'plab fuqarolar moliyaviy xizmatlardan foydalanish, raqamli to'lovlar, kredit reytingi, investitsiya platformalari kabi tushunchalarni yetarli darajada bilmaydi.
- **Natijasi:** Bu holat fintex xizmatlarining ommalashishini sekinlashtiradi, ayniqsa qishloq va chekka hududlarda.
- **Yechimlar:**
 - Maktab va oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy savodxonlik darslarini joriy etish.
 - Banklar va fintex kompaniyalari tomonidan interaktiv treninglar, mobil ilovalar orqali o'quv modullari.
 - Davlat tomonidan "Moliyaviy savodxonlik haftaligi" kabi kampaniyalarni tashkil etish.

2. Kiberxavfsizlik tahdidlari ortib bormoqda

- **Muammo mohiyati:** Raqamli to'lovlar va onlayn bank xizmatlarining kengayishi bilan birga, kiberjinoyatlar, phishing hujumlari va ma'lumotlar o'g'irlanishi xavfi ham ortmoqda.
- **Statistik holat:** 2025 yilda O'zbekistonda kiberjinoyatlar soni 2020 yilga nisbatan 2,3 baravar oshgan.
- **Yechimlar:**
 - Fintex kompaniyalar uchun majburiy kiberxavfsizlik auditlari.
 - Biometrik autentifikatsiya, ikki bosqichli tasdiqlash tizimlarini joriy etish.
 - Markaziy bank tomonidan "Kiberxavfsizlik bo'yicha minimal talablar" reglamentini ishlab chiqish.

3. DeFi va kriptovalyutalar uchun huquqiy asoslar yetarli emas

- **Muammo mohiyati:** Markazlashmagan moliyaviy tizimlar (DeFi), tokenlar, NFT va kriptovalyutalar O'zbekistonda hali to'liq tartibga solinmagan.
- **Natijasi:** Innovatsion fintex startaplar huquqiy noaniqlik sababli rivojlanishda ehtiyotkorlik bilan harakat qilmoqda.
- **Yechimlar:**
 - Tajriba hududlari (sandbox) orqali DeFi loyihalarini sinovdan o'tkazish.
 - Kriptovalyutalar bo'yicha alohida qonun loyihasini ishlab chiqish.
 - Xalqaro tajriba asosida regulyatorlar uchun treninglar va hamkorlik.

4. Internet infratuzilmasi ayrim hududlarda zaif

- **Muammo mohiyati:** Qishloq va tog'li hududlarda internet tezligi past, uzilishlar ko'p, bu esa raqamli xizmatlardan foydalanishni cheklaydi.
 - **Statistik holat:** 2025 yilda O'zbekistonning 18% hududida internet tezligi 3G darajasidan past bo'lgan.
 - **Yechimlar:**
 - Davlat tomonidan "Raqamli infratuzilma 2030" dasturini kengaytirish.
 - Mobil operatorlar uchun soliq imtiyozlari evaziga chekka hududlarda bazaviy stansiyalar qurish majburiyati.
 - Fintex kompaniyalari tomonidan offlayn rejimda ishlovchi ilovalarni ishlab chiqish.
- O'zbekistonda fintex sektori jadal rivojlanayotgan bo'lsa-da, quyidagi to'rt muhim to'siq mavjud:
1. **Aholining bilim darajasi** — xizmatlardan foydalanishni cheklaydi.
 2. **Kiberxavfsizlik** — ishonchni pasaytiradi.
 3. **Huquqiy noaniqlik** — innovatsiyalarni sekinlashtiradi.
 4. **Texnik infratuzilma** — hududiy tengsizlikni kuchaytiradi.

Muammo / Cheklov	Mohiyati	Natijasi	Yechim yo'llari
Moliyaviy savodxonlik pastligi	Aholi raqamli to'lovlar, kredit reytingi va investitsiya tushunchalarini yetarli bilmaydi	Fintex xizmatlaridan foydalanish sekinlashadi, ayniqsa qishloq hududlarda	Ta'lim dasturlari, bank va fintex kompaniyalari treninglari, davlat kampaniyalari
Kiberxavfsizlik tahdidlari	Phishing, ma'lumot o'g'irlanishi, kiberjinoyatlar soni ortmoqda	Foydalanuvchilarda ishonch pasayadi, moliyaviy yo'qotishlar yuzaga keladi	Biometrik autentifikatsiya, ikki bosqichli tasdiqlash, majburiy kiberxavfsizlik auditlari
Huquqiy asoslarning yetishmasligi (DeFi, kripto)	Kriptoalyuta, token va DeFi loyihalari to'liq tartibga solinmagan	Innovatsion startaplar huquqiy noaniqlik sababli ehtiyotkorlik bilan rivojlanadi	Tajriba hududlari (sandbox), kripto qonun loyihalari, xalqaro tajriba asosida regulyatorlar uchun treninglar
Internet infratuzilmasi zaifligi	Qishloq va tog'li hududlarda internet tezligi past, uzilishlar ko'p	Raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyati cheklangan	"Raqamli infratuzilma 2030" dasturi, mobil operatorlar uchun imtiyozlar, offlayn rejimda ishlovchi ilovalar

Bu muammolarni hal etish orqali O'zbekiston fintex bo'yicha mintaqaviy liderlikni yanada mustahkamlashi mumkin.

2030 yilgacha rivojlanish istiqbollari

O'zbekistonda fintexning 2030 yilgacha rivojlanish istiqbollari quyidagicha ko'rinadi:

- **Mobil investitsiyalar va raqamli kreditlar:** Odamlar telefon orqali aksiyalar va boshqa

moliyaviy vositalarga sarmoya kiritish imkoniga ega bo'lishadi. Kredit olish jarayoni esa butunlay onlayn shaklga o'tadi — hujjatlar topshirish, tekshirish va qaror qabul qilish bir necha daqiqada amalga oshiriladi.

- **Onlayn sug'urta xizmatlari:** Hayot, sog'liq va mulk sug'urtasi mobil ilovalar orqali sotiladi. Bu sug'urta bozorini yanada ochiq va qulay qiladi, aholining moliyaviy himoyasi kengayadi.
- **Blokcheyn texnologiyalari:** Davlat reyestrlari (yer, mulk huquqlari, shaxsiy ma'lumotlar) blokcheyn asosida yuritiladi. Bank tizimlarida esa xalqaro to'lovlar tezroq va xavfsizroq bo'ladi, shartnomalar avtomatik tarzda bajariladi.
- **Toshkentning roli:** Poytaxt fintex innovatsiyalari bo'yicha Markaziy Osiyoda yetakchi markazga aylanadi. Bu yerda xalqaro forumlar o'tkaziladi, startaplar uchun inkubator va akseleratorlar faoliyat yuritadi.
- **Davlat va xususiy sektor hamkorligi:** Hukumat va banklar, IT-kompaniyalar birgalikda yangi xizmatlarni ishlab chiqadi. Bu hamkorlik moliyaviy xizmatlarni yanada sifatli, arzon va ommabop qiladi.

Ya'ni, 2030 yilga borib O'zbekiston aholisi keng qamrovli raqamli moliyaviy xizmatlardan foydalanadi, blokcheyn asosida shaffof tizimlar shakllanadi va Toshkent mintaqaviy fintex markaziga aylanadi.

Xulosa

O'zbekistonda fintex sektori so'nggi yillarda jadal rivojlanib, moliyaviy xizmatlarning yangi bosqichiga olib chiqmoqda. Raqamli to'lovlar hajmining keskin ortishi, mobil bank ilovalarining ommalashishi va xalqaro kompaniyalar bilan hamkorlik mamlakatni Markaziy Osiyoda fintex innovatsiyalari bo'yicha yetakchi markazga aylantirmoqda.

Shu bilan birga, moliyaviy savodxonlikning pastligi, kiberxavfsizlik tahdidlari, huquqiy asoslarning yetarli darajada shakllanmaganligi va internet infratuzilmasidagi muammolar sektorning to'liq imkoniyatlarini ochishga to'sqinlik qilmoqda. Bu cheklolarni bartaraf etish uchun davlat siyosati, xususiy sektor tashabbuslari va xalqaro hamkorlik muhim ahamiyat kasb etadi.

2030 yilga borib O'zbekiston aholisi keng qamrovli raqamli moliyaviy xizmatlardan foydalanishi, blokcheyn texnologiyalari davlat va bank tizimlariga chuqur integratsiya qilinishi, Toshkent esa mintaqaviy fintex markaziga aylanishi kutilmoqda. Bu jarayon nafaqat moliyaviy xizmatlar sifatini oshiradi, balki iqtisodiyotning

raqamli transformatsiyasini tezlashtirib, O'zbekistonning global moliyaviy tizimdagi o'rnini mustahkamlaydi.

Adabiyotlar va manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi (2004, yangilangan 2015). Elektron to'lovlar to'g'risida Qonun. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi.
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi (2004). Elektron tijorat to'g'risida Qonun. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi.
3. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki (2020). To'lov xizmatlari va to'lov tizimlari to'g'risida Qonun. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti (2020). Raqamli O'zbekiston – 2030 strategiyasi. Toshkent: Prezident farmoni.
5. Maxmudova, G.N., Karimov, D.M. & Xaitboyev, B.X. (2022). O'zbekistonda moliyaviy texnologik korxonalarining rivojlanishi va istiqbollari. Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti, Iqtisodiy nazariya kafedrası. DOI: 10.34920/EIF/VOL_2022_ISSUE_11_8
6. Samadov, O.A. (2025). Raqamli moliya xizmatlarining rivojlanishi va uning iqtisodiyotga ta'siri. Eurasian Journal of Law, Finance and Applied Sciences.
7. Spot (2024). Yil yakuni: 2024-yilda fintex va bank sektoridagi trendlar va 2025-yil uchun kutilmalar. Spot. 28 dekabr 2024.